

עלה נעלה וירשנו אותה, בלא שכל ובלא סברה, אמונה וביטחון בה' באופן כזה תקרב את ישועתו!!!

למתקן השעונים (זיגער מאכער, שען), הלה בדק ומצא כי נגמרה הבטרייה (בטרייה), מיד קיים בעצמו וישן מפני חדש תוציאו, הניח בטרייה חדשה במקומה ונעשה תחיית המתים.

תמה רבי אברהם, אם אכן ה'בטרייה' הייתה ישנה עד שמתה מחמת מלאכה היאך אירע כדבר הזה, ששעת מיתתה היתה בדיוק באותו רגע שנפל השעון, השיב לו האיש, אכן, כמעט שלא נשאר חיות בבטרייה, אך כל זמן שהשעון הלך כהרגלו עדיין היה בה כוח להמשיך, אך מאחר שהיתה לו לשעון נפילה וקיבל מכה, כבר לא היה בכוחה להשיבו לפעולתו הראשונה.

בהגיעו לישיבה נענה רבי אברהם ואמר לבחורים, שלמד עתה בדרך שיעור גדול וסיפר להם כל המאורע. וסיים במוסר השכל: ללמדנו, שגם מי שאינו מוטען כל כך באמונה אך כל זמן שאינו נופל לא יאירע לו מאומה, לאידך גיסא יש ללמוד כי מי שהוא מוטען היטב באמונה, שהיא מושרשת היטב בקרבו אזי גם אם תהיה לו נפילה לא יאירע מאומה.

וזאת חובבתנו תמיד, מצד אחד להיזהר ולהישמר ולהתרחק שלא יבוא לידי נפילת הרוח ומצד שני להטעין היטב ולמלא (הבטרייה של) האמונה שהכל בידי שמים, מתוך חיזוק הבטחון בשומר ישראל, ובאמונתו יחיה האדם.

« מהי ההבטחה של בעל החינוך להינצל מכל נזק?? »

עוד נכלל בלשון הכתוב 'וה' איתנו אל תיראום' גדולת כוח הביטחון בהשי"ת להגן ולהושיע לכל החוסים בו, כסגולה בדוקה לבל יקרבו באוהלו כל פגעין ומרעין בישין, וכמו שביאר **בספר החינוך** (מצווה תקי"ב) את מאמר **הגמרא** (שבועות ט"ו) על מזמור יושב בסתר (תהילים צא) שהוא שיר של פגעים. וז"ל: "ופירוש פגעים, כלומר שאמירת אלו המזמורים תועיל לשמר מן הנזיקין וכו', שיש בהם דברים יעוררו נפש היודע אותם לחסות בשם יתברך ולהשים כל מבטחו, ולקבוע בלבבו יראתו ולסמוך על חסדו וטובו, ומתוך התעוררות על זה יהיה נשמר בלי ספק מכל נזק, והרי לנו הבטחה מבעל החינוך להיות נשמר בלי ספק מכל נזק אם יבטח בהקב"ה ויסמוך על חסדו.

וענינו הוא כפי שכתב בספר **נפש החיים** (שער גפ"ב): ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה, להסיר ולבטל מעליו כל הדינים ורצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רושם כלל, **כשהאדם קובע בלבו לאמר הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות כלל', והכל מלא רק אחדותו הפשוטה ית"ש, ומבטל בלבו ביטול גמור, ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון שבעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו, שממילא יתבטלו מעליו כל הכוחות והרצונות שבעולם, שלא יוכלו לפעול לו שום דבר כלל.**

והנה יתרון האור מן החושך, לא רק שיש בכוח הביטחון לחזק את האדם בהתמודדותו עם ניסיונותיו, אלא כפי מידת ביטחונו בד' כך יוכל האדם לצאת לגמרי ממצבו הקשה - בכל תחום שהוא, ויפתח לפניו

« איך גרם שעונו של הגר"א גניחובסקי זצ"ל שימסור שיעור באמונה לתלמידיו בטשעבין?? »

כתיב בפרשה (יד, ט) ואתם אל תיראו את עם הארץ כי לחמנו הם סר צלם מעליהם וה' איתנו אל תיראום. הנה דבר אלוקינו יקום לעולם, כי דברי התורה הקדושה נוגעים בכל עת ועידן. והעיקר הנדרש מן האדם בעת שיוצא למלחמה נגד אויביו הרוחניים והגשמיים, הן האמונה והבטחון.

כי המאמין באמונה שלימה שהקב"ה איתנו, והוא עשה ועושה ויעשה לכל המעשים, והוא השליט דכולא עלמין, וכל הנעשה בעולם תלוי אך ורק בידו, אז אינו מתיירא משום דבר שבעולם, וכמו שאמר **הבית אהרן מקארלין** זי"ע בשם אביו הרה"ק **רבי אשר מסטאלין** זי"ע על הפסוק (ישעיה כח, טז) **הַמֵּאֲמִין** לֹא יִחְשֶׁה, פירוש, 'לא ידאג' (בית אהרן קמ"ג), כי המאמין בבורא ית"ש שהוא מנהיג כל הברואים, הרי סמוך ליבו ובטוח בו, ולעולם אין לו סיבה לדאגה, כי יודע אל נכון שהוא נמצא בידיים טובות, ושהקב"ה נושא אותו בכל עת ובכל שעה, וממילא בוטח בו שיגן עליו, וגם ימלא כל מחסורו.

וביתר שאת יש לקבוע את האמונה 'בראשו' בעת מלחמה שעל ידי זה ינצל גם הגוף. כביאורו היקר של מרן **הגרא"מ ש"ך** זצ"ל על דרשת חז"ל (יל"ש תתפ"ח) בלשון הכתוב (תהילים קמ, ח): סִכְתָּה לְרֹאשִׁי בַיּוֹם נֶשֶׁק זֶה נִשְׁקוּ שֶׁל גּוֹג. והיינו שדוד המלך ע"ה התפלל שהקב"ה יסוך על ראשו ויגן עליו בעת מלחמה, ולכאורה יש להקשות וכי הראש בלבד צריך שמירה והגנה ולא כל הגוף, ומדוע לא התפלל שהקב"ה ישמור את כל רמ"ח אבריו. אלא, ביאר הרב שך, כי דווקא בזמן מלחמה ששוררת בהלה גדולה, נדרשת שמירה רבתי ויתירה על 'הראש' לשמור על ישוב דעתו ותוקף אמונתו בהקב"ה, ואז, 'אם הראש' שמור ממילא כל האברים שמורים.

ומלבד שהאמונה והבטחון הם הם הסם והתרופה להושיע נפש מבהלה בעת שנקרה לפניו מצב קשה ל"ע, כי לפעמים רצון אבינו שבשמים לעורר אותנו שנרבה בקניין האמונה, שנתחזק ושנשריש היטב בנפשנו כי הכל בידי שמים, ועל כן מביא עלינו את הניסיונות הללו.

הא לך הלשון שהיה מרגלא בפומיה דהמשגיח הידוע הגה"ח **רבי גד'ל אייזנער** זצ"ל: "הנה דעת בני אדם לחשוב, שמאחר שיש תקופת הסתר על כן צריך להתחזק באמונה, אך האמת היא להיפך, שבגלל שהקב"ה חפץ שיתחזקו בראיו באמונתו על כן הוא מסתיר את פניו, כדי שיתחזקו באמונה, ובזה יושלם הרצון העליון להגיע אל תכליתו, וממילא שמע מינה מה ה' אלוקינו דורש מעמנו בכל זמן חיזוק והתחזקות בקניין האמונה", עכ"ל.

סיפר הגאון הנפלא רבי **אברהם גניחובסקי** זצ"ל שפעם בעת שנסע ממעונו בבני ברק לעבר ישיבת טשעבין בעיה"ק ירושלים (שם כיהן כר"מ), באמצע הדרך נפל שעונו מידו, הרים ר"א את השעון מעל הארץ ומצא שהשעון חדל ממלאכתו ונשאר לעמוד באותה שעה שנפל, והלך תיכף

הכרטיס לא ידע שהשליח נשלח מהגר". מקודם סירב להצעה, אולם השליח לא התיימש והעלה את מחיר ההצעה עד שלבסוף הסכים הרוכש למכור לו את הכרטיס, ואז שלח רבי ישראל לקרוא אליו והוכיחו, שכיחד תתפאר שבעל בטחון אתה, כאשר מכרת כרטיס זה במחיר מוזל, כי אילו היית באמת בעל ביטחון לא היית מוכר אותו כלל...

« כי הנה אויבך ד', מי המה אויבים האלו »

ועתה תחזה, כי זה היה החטא של המרגלים, כמופיע בפרשתן באריכות את הדין ודברים שהיו בין המרגלים וכלל ישראל, שהתלוננו ובכו מרוב פחדם על שאין בכוחם לערוך מלחמה כנגד הגיבורים, ילידי הענק, משבעה העמים, היושבים בארץ כנען, כשלעומתם טען כלב בן יפונה עלה נעלה (במדבר יג, ל), ופירש", "עלה נעלה, אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו".

ולכאורה תמיהה מילתא היא, וכי זו תשובה היא על טענותיהם של המרגלים, והרי הם טענו לכאורה דברים של טעם, כי גיבורים הם הענקים אשר שם ואי אפשר לנצח אותם, אז מדוע לא התווכח כלב לסתור את טענותיהם, אלא סתם ולא פירש 'עלה נעלה', והרי הוא נחשב כמודה שלא ממין הטענה.

אלא מה נעמו אמריו של הרה"ק **מפיאסצנא הי"ד-** זי"ע אשר ביאר עניינו בטוב טעם ודעת באור יקרות (בספרו **אש קודש**, אמרות קודש שדרש לפני עם ה' שבויר לבב בשנות המלחמה), וז"ל: "אבל כך צריכה להיות אמונת איש הישראלי, לא בלבד בשעה שרואה מבוא ודרך לישועתו גם ע"פ שכלו ודרך הטבע יאמין בה' שיושיעוהו ויתחזק, רק גם בשעה שאינו רואה ח"ו שום מבוא ע"פ שכל ודרך הטבע לישועתו יאמין בה' שיושיעוהו ויתחזק באמונתו ובטחונו".

"אדרבה, בשעה זו טוב שלא יתעקש למצוא איזה שכל ומבוא בדרך הטבע, כי מכיוון שעל פי פשוט לא ימצא, אז ח"ו תוכל אמונתו עי"ז להיפגם, ופגם באמונתו ובטחונו בה' יכול לעצור את ישועתו ח"ו. רק צריך לומר, הכל אמת, שעז העם היושב בה, כנים הדברים שהערים בצורות וכו', מ"מ הנני מאמין בה' שהוא למעלה מהגבול והטבע שיושיענו, עלה נעלה וירשנו אותה בלא שכל ובלא סברה, אמונה ובטחון בה' באופן כזה תקרב את ישועתו".

ובזה מבאר את דברי כלב, שאמנם, עפ"י דרך הטבע אין בידנו לכבוש את הארץ, כי עז העם והערים בצורות גדולות מאד, מכל מקום מבלי שכל נחזק את האמונה, אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם, נצליח בכל דבריו.

יתר על כן מצינו בדברי הרה"ק **השפת אמת זי"ע**

(תרל"א ד"ה ולא) שהמרגלים ראו ברוח הקודש שאין בכוחם להיכנס לארץ בדרכי הטבע, ולכן הם התנגדו לזה. אולם הטענה כלפיהם היתה, שאם אך היו מתחזקים בשלמות האמונה בהקב"ה, היו יוצאים מחוץ לדרך הטבע וזוכים להיכנס, כי גדול כוחה של האמונה לבטל כל כוחות הרע, וז"ל:

"ובאמת גם חטא המרגלים היה חסרון באמונה, כמו שאמר **אז"ז מוז"ל** (החידושי הרי"ם), כי ודאי היה נראה לעין שכלם שאין בכוחם לכנס, שהרי לא נכנסו (ו-כלומר שראו בעין שכלם וברוח הקודש, שאין בני ישראל יכולים להיכנס עתה לארץ ישראל, וכמו שכן היה לבסוף), אבל אם היו מאמינים ומבטלים הסתכלותם לרצון השי"ת, היה זה עצמו מסייע להם לצאת מהטבע, כמו שאמר הקב"ה לאברהם צא מאצטגנינות שלך (בר"ר מ"ד י"ב) דכתיב ביה (בראשית טו, ו) וְהָאֵמֶן בְּה' (שע"י) שהאמין אברהם בהקב"ה, היה בידו לצאת מגבולות הטבע ומשליטת המזל", עכ"ל.

שערים גדולים של שפע וישועות, כמו שמצינו בדברי חז"ל ובדברי רבותינו הראשונים והאחרונים במקומות רבים שהאדם המאמין ובוטח בה' בכל לבו שייטיב עמו, הרי זה יזכה לקבל את אותה טובה גם אם לא ימצא ראוי לה, והוא משום כוח בטחונו בה'.

וכדמצינו בילקוט שמעוני (תהלים רמז תשי"ט) על הפסוק (תהלים לב, י) "רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו". ואמרו ז"ל: "ר"א ורבי תנחום בשם רבי ירמיה אפילו רשע ובוטח בה' חסד יסובבנו". וכן הוא ג"כ במדרש שוחר טוב (תהלים לא, ד) על הפסוק: "בך ה' חסיתי אל אבושה", "כל מי שבוטח בשמי אני מצילו, אמר דוד הואיל וכן הוא הביטחון, שכל הבוטח בך אתה מצילו, בך אני בוטח". וכן הוא ג"כ בילקוט שמעוני (תהלים רמז תשל"ו) וכן כתבו שם: "זה שאמר הכתוב (ישעיהו כה, ט) ואמר ביום ההוא, הנה אלקינו זה, קיוונו לו ויושיענו, אין ביד ישראל אלא הקיווי", עכ"ל.

וכדברים הללו חוזרים ונשנים בדברי רבותינו הראשונים והאחרונים, וכמו שאנו מוצאים את דברי הרמב"ן בספרו האמונה והביטחון (פ"א) שפירש כן את מאמר הכתוב (תהלים לו, ג) "בטח בה' ועשה טוב שכון ארץ ורעה אמונה". דלכן הקדים הכתוב את הביטחון בה' לעשיית הטוב, כדי ללמדנו שגם אדם שעדיין איננו בדרגת עשה טוב ואינו עושה את הטוב והישר בעיני ה' ראוי לו לבטוח בה', והטעם משום שבכוח ביטחונו בה' ייטב עמו בעל הרחמים וירחמהו, וכן כתב רבנו יונה (משלי ג, כו), וזה לשונו: "הבוטח בה' יושגב מן הצרה בשכר הביטחון, אע"פ שהייתה הצרה ראויה לבוא עליו".

וכן הוא בדברי **המהר"ל** (נתיבות עולם נתיב אהבת ה' פרק ו') וזה לשונו: "כאשר בא דבר מה על האדם שהוא נראה רע והוא בוטח בו יתברך, ה' יתברך מהפך אותם לטובה מצד הבטחון בו יתברך", עכ"ל.

« מתי יעץ הגר"י סאלנטר לקנות כרטיס 'לוטו'?? »

אמנם כד נעניין בדברי חז"ל נמצא שהחידוש העצום הזה כבר מפורש יוצא בדברי רבותינו ז"ל, וכן מופיע במדרש דברים מופלאים ביותר, שאלמלא המדרש כתבו לא ניתן להיאמר, וז"ל **המדרש** (דברים רבה ה, ט): "כל מי שבוטח בהקב"ה יזכה להיות 'כיוצא בו', שנאמר ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו, אבל מי שיבטח בעכו"ם נתחייב להיות כיוצא בו שנאמר כמוהם יהיו עושיהם", עכ"ל.

ולכן שומה עלינו לדעת ולחקוק בתוכנו, שכדי לזכות לזה, יש להשתדל ולהתאמץ בתוך תוכנו שתהיה הידיעה ברורה שיש מנהיג בעולם והוא מכון אורחותינו, אולם האדם שרק ממלמל דיבורי בטחון ובאותה העת אינו חם ליבו בקרבו בהרגשת הבטחון, אינו יכול להתהדר בתואר בעל בטחון, ובודאי שלא ליהנות מפירות אלו.

ויש לכל אדם לבחון את עצמו עד כמה טבועה בקרבו מידת הבטחון, לבל ידמה לאותו יהודי שמכר כרטיס הלוטו...!

מעשה שהיה כך היה, ביהודי שהחזיק עצמו לבעל בטחון מופלג, ועלה לבית אבי המוסר **רבי ישראל סאלנטר זצ"ל** ותערומת רבה בפיו דאם יש בכוח מידת הבטחון להפך רע לטוב, א"כ מדוע אינו זוכה בהגרלת פיס (לוטו) מגודל 'בטחונו' שיש בהקב"ה שיזכה בפיס, רבי ישראל כלל לא התרשם מדבריו, והשיבו כי אם יהיה לו 'בטחון אמיתי', אכן יזכה בהגרלה.

הלה יצא מן הבית וניגש לדוכן הפיס לקנות כרטיס הגרלה, והיה בטוח שכעת יזכה בפרס. לאחר זמן כשהתקרב מועד ההגרלה שלח הגר"י שליח לאותו אדם שימכור לו בחצי מחיר את כרטיס הגרלה, ורוכש